

Dört ayda bir yayımlanır.
Yıl: 2 Sayı : 5

Giresun Barosu Adına Sahibi
Baro Başkanı
Av. Gültekin Uzunaliöđlu

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Uğur Köse

Yayın Kurulu
Av. Ahmet Köksal
Av. Murat Bektaş
Av. Selçuk Beyazyüz
Av. Ayşegöl Özcan
Av. Ayşegöl Ceylan
Av. Burcu Ocak
Av. Mustafa Gürsoy
Av. Elvan Işık
Av. Sedat Gör

Editör
Av. Murat Bektaş

Röportajlar
Av. Ayşegöl Özcan
Av. Ayşegöl Ceylan

Yönetim Yeri
Giresun Barosu
Adliye Sarayı / Giresun
Tel.: (0454) 215 76 56 - 57
Faks: (0454) 215 76 58
web:
www.giresunbarosu.org.tr

Tasarım ve Baskı

YeşilGiresun
GÜNLÜK SİYASİ TARAFSIZ GAZETE 85. Yıl

Ofset Baskı Tesisleri

Tel.: (0454) 216 71 45
e-posta: iletisim@yesilgiresun.com.tr

“4 **başkandan**
Av. Gültekin
Uzunaliöđlu”

“**bizden** 6
Meslekte 40.Yılı
Dolduran Meslektaşlarımız
Plaketlerini aldı.”

“7 **genel kurul**
Genel Kuruldan
Notlar”

“**kurullar** 9
Yönetim ve Diğer
Kurullarımız”

“11 **komisyonlarımız**
Oluşturulan
Komisyonlarımız”

“**makale** 13
Bir Gezi Anısı
(Av. E. Şansal Dikmen)”

“15 **söyleşi**
Av. Nihat
Yanıköđlu ile
Söyleşi”

“**etkinliklerimiz** 18
Avukatlar Günü
Balosu Yapıldı”

“20 **konferans**
Mevzuatımızdaki
Yeni Düzenlemeler
Işığında Ceza Muhakemesi
ve Aile Hukuku Sempozyumu
Düzenledik”

“**makale** 21
HUMK'dan HMK'ya
Geçerken
(Av. E. Şansal Dikmen)”

“**etkinliklerimiz** 25
Zigana Tatil Köyüne
Gezi Düzenledik”

“26 **makale**
Müdafiin Dosyayı İnceleme
Hakkının Tutuklama Kararı
ile İlişkisi Konusunda
Almamız Gereken Dersler
(Prof. Dr. Feridun Yenisey)”

“**haber** 29
Türkiye Barolar Birliği
31. Olağan Genel Kurulu
Adana'da Yapıldı”

“31 **haber**
TBB ve 57 Barodan Ortak
Declarayon”

“**bizden** 32
Kurumlar Arası
Futbol Turnuvasında
3. Olduk”

“33 **kısa kısa**
Bizden Haberler”

“**basından** 40
Basında
Giresun Barosu”

“43 **yararlı bilgi**
Yargıtay Kararları”

“**yararlı bilgi** 48
Mevzuat Günlüğü”

“51 **ruhsat alanlar**
Yeni Ruhsat Alan
Meslektaşlarımız”

KOMİSYONDAN

Yeni dergimizle merhaba...

Komisyon olarak Bahar sayımızla sevgili meslektaşlarımızın huzuruna çıkmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu Dergide sevgili üstadımız Av. Nihat Yanıkoğlu ile yapılan röportajı, geçtiğimiz yıl yapılan Baro Başkanlığı seçimi ve sonucunda oluşan Yönetim Kurulu, Denetleme ve disiplin kurulları ile TBB Delegelerini, Baromuzca yapılan faaliyet ve ziyaretleri bulacaksınız.

Komisyon olarak geçtiğimiz aylarda kaybettiğimiz Av. Ahmet Eray Karaibrahimoğlu'na Allhtan Rahmet, yakınlarına sabır diliyoruz.

Yine ciddi bir kalp rahatsızlığı geçiren Av. Nurşen Şenyuva'ya da aramıza hoşgeldin diyoruz.

Saygılarımızla,

Dergi ve Yayın Komisyonu

BAŞKANDAN

Av. Gültekin UZUNALIOĞLU

GİRESUN BAROSU BAŞKANI

Sevgili Meslektaşlarım;

Giresun Barosu Dergi ve Yayın Komisyonumuzun özverili çalışmaları ile dergimizin 4. sayısını sizlere sunmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Dergimizi hazırlayan Dergi ve Yayın Komisyonumuzda çalışan tüm meslektaşlarımızı Baromuz adına kutluyor ve teşekkür ediyorum.

23 Ekim 2011 Cumartesi günü yaptığımız Giresun Barosu Olağan Genel Kurulu ve seçimlerinde şahsım ve Yönetimimize verdiğiniz büyük destekten dolayı hepinize sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Bizlere verdiğiniz bu büyük destek, sorumluluğumuzu daha artırmış ve daha şevkle azimle çalışmaya devam etmemizi sağlamıştır.

Bu dönemde Türkiye Barolar Birliği güvencesi ile Sağlık Hizmeti Alım Sözleşmesi yapan ilk Baro olmanın onurunu ve gururunu yaşıyoruz. TBB güvencesinde Giresun Özel Ada Hastanesi ile sözleşme yaparak Avukatlarımızın ücretsiz hastane hizmetlerinden yararlanmasını sağladık.

Yine Türkiye Barolar Birliği nezdinde yaptığımız girişimler sonucunda Baromuza bir hizmet aracını kazandırmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Giresun Barosu olarak her zaman demokrasinin eksiksiz uygulanması, insan haklarına saygının yerleşmesi, hukuk devletinin işlerlik kazanması ve onun olmazsa olmazı yargı bağımsızlığının ve savunma özgürlüğünün sağlanması için yılmadan mücadelemizi sürdürmeyi ilke edindik. Baro çalışmalarımızı bu ilkedan sapmadan ve ödün vermeden sürdürüyoruz. Güçlü ve adil bir yargı için bağımsız savunma şarttır. Savunmaya değer vermeyen ülkelerde gerçek hukuk devletinden söz edilemez. Yargı bağımsız ve tarafsız olmalıdır. Yargının siyasi düşüncesi olamaz. Yargı siyasallaşırsa "adil yargılanma hakkı" "masumiyet ilkesi" "lekelenmeme hakkı" "şüpheden sanık yararlanır" ilkeleri tamamen ortadan kalkıp aksi düşüncedekilere karşı baskı aracı olarak kullanılmaya başlanacaktır ki bu durumda artık hukuk devletinden söz edilemez.

Unutmamak gerekir ki hukuk bir gün herkese lazım olacaktır.

bizden

genel kurul

genel kurul

yönetim kurulumuz

kurullarımız

komisyonlarımız

komisyonlar

Av. E. Şansal DİKMEN
Giresun Barosu Eski Başkanı

HALİM BAYER AKSOY ve HALİL İBRAHİM UMUR'UN ARDINDAN

Baro başkanlığı görevine seçildiğim 1994 yılı, baroların ülke çapında kurumsallaşmaya başladığı bir döneme denk gelmişti. Sanki her şey bizi bekliyormuşçasına... CMUK avukatlığı olarak bilinen Kurumun ortaya çıkması yani istek üzerine veya zorunlu olarak yurttaşlara Barodan avukat tayininin gerekmesi, bunun sonucu olarak avukatlar için nöbet çizelgesi hazırlanması ivedi ihtiyaç olarak baro gündemine girdi. Derken Adli Yardım Bürosu'nun kurulması gerekliliği ortaya çıktı. Bunlara bağlı olarak da Baro işlemlerinin bilgisayar kullanımıyla hızlandırılması zorunlu hale geldi. Daha sonra da baro bilgisayarlarının Türkiye Barolar Birliği'ndeki merkezi bilgisayar sistemi ile entegrasyonu ve ortak bir programla eşgüdümü gündeme geldi.

Bütün bunları takiben, Avukatlık Yasasında yapılan değişiklik nedeniyle, ilçelerde baro temsilciliklerinin açılması zorunlu oldu. Bu yenilik ve atılımların Giresun Barosu'nun emektar sekreteri Işık Dayı (İbrahim Işık) ile yürütülmesi olanaksız hale geldi. Yeniliklerin ve atılımların ortaya çıkardığı sorunların çözümü için nasıl yeni araç ve gereçlere gereksinim duyulmuşsa, artık yeni personele de ivedi olarak gereksinim duyulduğu bir aşamaya gelinmişti.

Önce, Giresun 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde zabıt kâtipliği yapmış, daha sonra Giresun Belediyesi Hukuk İşleri'nde çalışmaya başlayan, kendisini kâtipken ve daha sonraki çalışma yerinde yakından tanıdığımız, adı gibi Halim, Halim Bayer Aksoy'a deyim yerindeyse adeta el koydum. 1996 yılında

çalıştığı Belediye Hukuk İşleri'nden emekli olmuştu. Sağ olsun, bizi kırmadı. Giresun Barosu'nda sekreterlik görevini kabul etti. Ancak, yine hatırlayanlar bilir, eski adliyede Baro için tek bir oda tahsis edilmişti. Ne Baro Başkanı için, ne de ikinci sekreter için yer yoktu. O zamanki Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Kemal Karacan'a rica ettim. Ricamızı kırmadı, adliyenin üst katında Cumhuriyet Başsavcılığı odasının yanındaki boşluğa ikinci bir Baro odası oluşturma imkânını bize sağladı. Ve böylece sevgili Halim Bayer Aksoy ile CMUK Sekreterliğini bu yeni odada kurduk ve burada göreve başlandı. O dönemde Baro için bu önemli bir adım, önemli bir yenilikti.

Bir yandan parasal bir iş olması, diğer yandan avukatlar arasında adaletli bir nöbet dağıtımının sağlanması için, CMUK nöbet çizelgesi düzenlenmesi işlemini Halim Bayer Aksoy titizlikle yürüttü. Böylelikle CMUK paralarının tahakkuku, dağıtımı ve nöbet çizelgelerinin adil biçimde düzenlenerek, bilgisayar çıktıları makbuzlarla ödeme yapılması dönemine girildi.

İşte Halim Aksoy'la birlikte attığımız bu temel üzerinde bugünkü sağlam üst yapı yükselmiştir.

Ama Baroların yargıdaki yeri ve fonksiyonu öyle hızlı bir gelişme gösteriyordu ki, bu kadarıyla yetinmek bile Giresun Baro'su için mümkün olmamaya başladı. Baroların tüm yazışmalarının bilgisayar ortamında yazılması zorunluluğu, internet

kullanılması gerekliliğinin gündeme gelmesi, Adli Yardım Bürosu'nun kurulup çalışmaya başlaması, Baro pulunun vekâletnamelere yapıştırılması zorunluluğu yeni bir sekreter alımına ihtiyaç göstermişti. Bu gelişmenin zorunluluğu olarak baroya yeni bir sekreter arayışına girdik. Aklımdan geçen kişi, yine Giresun 1. Asliye Hukuk Mahkemesi zabıt kâtibi Halil İbrahim Umur'du. Emekli olacağını öğrenmiştim. Efendiliği, avukatlarla olan ilişkisindeki tutarlılığı ve güvenilirliği nedeniyle kendisine yöneldik. Üstelik diğer sekreterlerimiz gibi adliye geleneğinden gelmiş olması önemli tercih nedenlerimizden biri oldu. Ben kendisini takip ederken, bir gün baktım Halil İbrahim Umur Asliye Hukuk Kalemi'nden ışınlanmış gibi yok oldu. Biz onun Baroya sekreter olması için hazırlanırken adeta elimizden kaçırmıştık. Emekli olmuş, Akçalı Köyü'ne yerleşmiş ve üstelik de köy muhtarlığına aday olmuştu. İyi ki de kazanamamış. Peşini bırakmadım. Akçalı Köyü'ne haber saldım. Kendisini ikna ettim. Eksik olmasın, bizi kırmadı ve 2001 yılında baro sekreterliği görevini kabul etti. Halil İbrahim, o güler yüzüyle üçüncü sekreter olarak Baroyu aydınlattı. Giresun Barosu'nun sorunları ve başkan olarak benim sağlık problemlerime rastlayan sıkıntılı ve bunalımlı dönemlerde sakin ve kararlı tavrıyla görevini eksiksiz olarak yerine getirdi.

Özellikle, şu anda görev yaptığımız Giresun Adliyesi'nin yeni binasına yerleşme ve baro odalarının düzenlenmesi sorunlarının çözümünde Baro yönetimimizin en yakın yardımcısı oldu.

Giresun Barosu'nun tarihindeki ilk lokalimizin açılmasında, düzenlenmesinde ve tefrişindeki sorunların çözümündeki emekleri de unutulmaz. Keza, Baro pullarının ilçeler dâhil, düzenli dağıtımındaki emeğine de değinmeliyiz.

Güle güle Halim Bayer Aksoy.

Güle güle Halil İbrahim Umur.

Yeni yaşamınızda mutluluklar ve esenlikler diliyorum. Sizler iyi ki Giresun Barosu'nda sekreter olarak bulunmuşsunuz. İyi ki baroda var oldunuz.

söyleşi

söyleşi

söyleşi

etkinliklerimiz

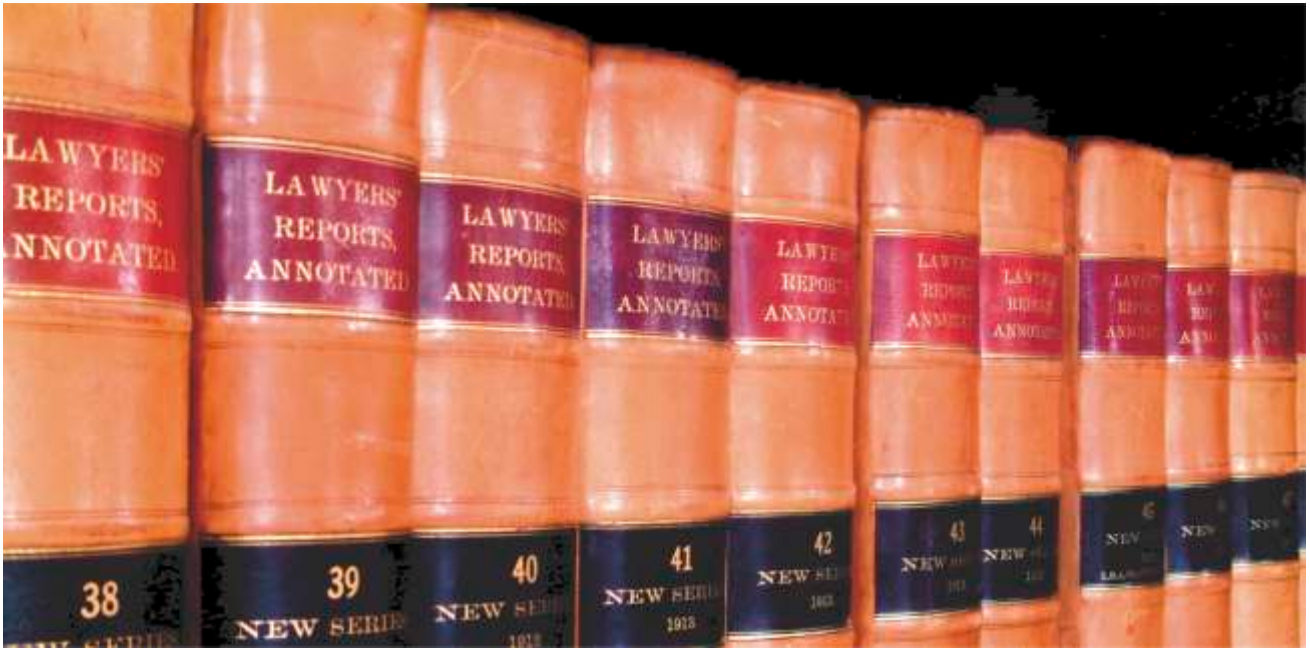

etkinliklerimiz

konferans

HUMK'DAN HMK'YA GEÇERKEN

Görevi biten parlamento, çalışma dönemini tamamlarken biz hukukçuları yakından ilgilendiren 3 önemli yasayı kabul etti. Bunlar, bilindiği gibi bunlar, TTK, TBK ve HMK'dır. Cumhuriyet'in başlarında (1926 ve 1927) kabul edilen son ikisinin yürürlükten kalkması ve yeni yasaların yürürlüğe girmesiyle bu alanlarda hukukumuzda yeni bir dönem başlamış olacaktır.

Derginin bu sayısına yetişmesi için 1 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe girecek olan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki yenilikleri ve HUMK'la olan değişiklikleri inceleyip sizlerin bilgisine sunmak istedim. Geniş ve yeterli bir mukayese olmadığını kabul ediyorum. Buna zamanında yetmediğini söylemeliyim. Zira birçok meslektaşımın yoğun isteğini dikkate alarak bu kısa ve önemli gördüğüm hususlara değinen değerlendirmenin baskıya yetişmesi için başka seçeneğimde yoktu.

Neler Değişti :

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 450. Maddesiyle 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri

Kanunu 01.10.2011 tarihinden geçerli olmak üzere tümüyle yürürlükten kaldırılmıştır. Yani bu yeni yasal düzenleme HUMK'da yapılan kısmi bir değişiklik değil, yeni bir kodifikasyondur.

Yeni Usul Kanunumuzun ismi, **HUKUK MUHAKE-MELERİ KANUNU**dur. Yani eskisine göre yeni kanunun öncelikle ismi değişmiştir. HUMK artık artısıyla eksisiyle tarihe mal olmuştur. "Usul" sözcüğü kaldırılarak ilk sadeleşme böylelikle yasanın isminde yapılmış olmaktadır.

Yeni Usul yasası yani **HUKUK MUHAKE-MELERİ KANUNU**, 01.10.2011 tarihinde artık hukuk mahkemelerinde, görülmekte olan davalar da dâhil uygulamaya başlanacaktır. Zira bilindiği gibi "usul" yasaları devam eden davalara da uygulanması zorunlu olan yasalardır.

HMK'nın Dli :

Hukuk Fakültesinde okurken anlamakta güçlük çektiğimiz, çoğu kez anlamadan ezberlediğimiz, ağıdalı koyu Osmanlıca sözcükler kullanılarak

İsviçre'den tercüme edilen HUMK'un bu karanlık dilinden artık kurtulmuş bulunuyoruz. Yeni yasa, yani HMK, sade, arı, olabildiğince günümüz Türkçesiyle kaleme alınmış anlaşılabilir bir dille yani günümüz Türkçesiyle yazılmıştır. Ancak bir konuyu eleştirmek istiyorum. "Yargılama" sözcüğü tüm yasalarımızda, bizzat HMK'nın maddelerinde kullanılan bir sözcük olmasına rağmen kanunun isminin artık ölü bir kelime olan "muhakeme" olarak nitelenmesinin yanlış olduğu düşüncesindeyim. Yasanın yazımında yerleşmiş birçok terim ve terimolojinin yerine, yer yer eskimiş ve gündemden kalkmış sözcüklerin kullanılmasını da özensizlik olarak kabul etmek lazımdır.

Sonuç olarak yasanın dili çok daha aydınlık çok daha anlaşılır. Bu nedenle, Hukuk Fakültesi öğrencileri başta olmak üzere hepimiz rahat bir nefes almış olacağız.

Mahkemelerin Görevi Sorunu :

Yeni yasanın bir olumlu yeniliği görev konusuna kökünden çözüm getirmiş olmasıdır. Dava konusunun değerine göre Sulh veya Asliye olarak belirleme yöntemi tümüyle terk edilmiştir. HMK madde 2'ye göre dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın mal varlığı haklarına ilişkin davalar da artık görevli mahkeme Asliye Hukuk Mahkemesi'dir. Birçok uzamalara, Yargıtay içtihatlarına kadar uzanan değerlendirme farklılıklarına neden olacak durum kesin bir hükümle artık çözüme kavuşmuştur. Yine yasanın 4. Maddesinde Sulh Mahkemelerinin görevi asgariye indirilmiştir. Bu maddeye göre Sulh Mahkemelerinin görevi; kira ihtilafları, paylaşırma-ortaklığın giderilmesi ve zilliyetlik davaları ile sınırlandırılmıştır. (yasalarla sulh mahkemesinin görevlendirildiği özel hükümler hariç)

Yargılamaya Hakim Olan İlkeler:

HUMK'da ne böyle bir başlık ne de buna benzer bir bölüm bulunmamaktadır. Kanımca bu yeni yasanın güzel bir yeniliği olmuş. HMK 24. Maddeyle başlayan bölüm başlığı "**yargılamaya hâkim olan ilkeler**"dir. Detaya girmiyorum. Meslektaşlarımın okuyunca bu bölümü olumlu bulacakları kanısındayım. Özellikle yasanın 25/1,2 ve 26. Maddelerinin yazılış biçimini çağdaş bir gelişme olarak görmekteyim.

Ama bu bölüme "hâkimin niteliklerini" belirten,

örneğin MECELLENİN 1792. Maddesindeki tanımın daha geliştirilmiş ve daha çağdaşlaşmış biçimiyle madde haline getirilmesini dilerdim. Çünkü buna ihtiyaç olduğu kanısındayım. Bu konuya değinmişken Mecellenin 1792. Maddesinin aynen aşağıya yazmayı uygun gördüm, bence böyle bir hükmün hukuk muhakemeleri kanununda bulunmasında yarar vardır.

Hâkimin evsafı beyanındadır. (Yargıcın nitelikleri sözlerinden belli olur.)

Madde 1792: Hâkim, hakîm, fehim, müstakim ve emin, mekin, metin olmalıdır.

Yani bugünkü Türkçeye söylemek gerekirse:

Madde 1792: Yargıç, bilge, anlayışlı, doğru-doğrudan yana, güvenilir, kararlı-iktidarlı ve onurlu, dayanıklı-sağlam-özgüvenli olmalıdır.

Hakimin Sorumluluğu:

HMK'nın 46 ve sonraki Maddelerinde, hâkim hakkında tazminat davasının ancak **DEVLET ALEYHİNE** açılabileceği hükmü getirilmiştir. Yürürlükten kalkacak olan HUMK'da doğrudan hâkim aleyhine tazminat davası açmak mümkün iken bu hüküm kaldırılmış. Tartışmaya açık bir konu. Lehte ve aleyhte görüşler olabilir. Bu konunun daha sonraki dönemlerde hukukçular arasında tartışılacaktır kanısındayım.

Avukatın Duruşmadaki Konumu:

HUMK'un 70/2. Maddesinde düzenlenen, avukatların başında Demoklesin kılıcı gibi sallanan, sinsi bir madde yeni usul yasamıza alınmamıştır. Bu HMK'nın demokrat bir yanı olmuştur. Yani, HUMK

70/2. Maddesinde, hâkime verilen avukatı duruşmadan çıkarma, vekili azil ettirme, değiştirme yetkisi kaldırılmıştır. Yeni yasa yani HMK'nın 79/1. maddesi yeni ve çağdaş düzenlemeyle HUMK 70/2 deki çağ dışı hükme son vermiştir.

Yine yeni yasa yani HMK, avukatlık kanununun 58/2. Maddesinde yazılı "avukatlar tutuklanamaz" hükmüne yeni bir güvence daha eklemiştir. HMK 151/2. Madde hükmüne göre duruşmanın düzenini bozan eylem ve uygun olmayan söz ve davranışlarda bulunanlar için getirilen yakalama ve disiplin hapsini yaptırımı avukatlar hakkında uygulanamayacaktır. Bu hüküm de savunmanın bağımsız yapılmasını sağlayan çağdaş ve demokratik bir hükümdür.

Süreler Arttırılmış:

Eski yasada yani HUMK'daki süreler yeni yasada artırılmıştır. Öncelikle HUMK 209'un düzenlendiği 3. Kısım başlığındaki "replik ve duplik" terimleri yeni yasaya alınmamıştır.

HUMK'daki 10 gün olarak belirtilen süreler, esasa cevap süresi dâhil olmak üzere 2 haftaya çıkarılmıştır.

Örneğin HMK 127. Maddeye göre cevap dilekçesi verme süresi tebliğden itibaren 2 HAFTA olarak düzenlenmiştir. Yine bu maddeye göre bu sürenin yetersiz kalması halinde davalı tarafa 1 AYI geçmemek üzere ek süre verilebilme imkânı tanınmıştır.

Toplu Mahkeme Kavramı Kaldırılmış:

Bilindiği gibi mehz kanun olan, İsviçre – Neuchatel

(Nöşatel) kanunu toplu mahkeme yargılamasına göre kurgulanmıştır. Türkçeye tercüme değiştirilmeden yapıldığından, doğal olarak aynı sistem HUMK'da da aynen kabul edilmiştir. Ancak hiçbir zaman böyle bir uygulama Türkiye'de, Ticaret Mahkemeleri hariç, mevcut olmamıştır. Hatta o kadar olmamıştır ki çoğu meslektaşımız sistemin toplu mahkemeye göre düzenlendiğinin bile farkına varamamış olabilir.

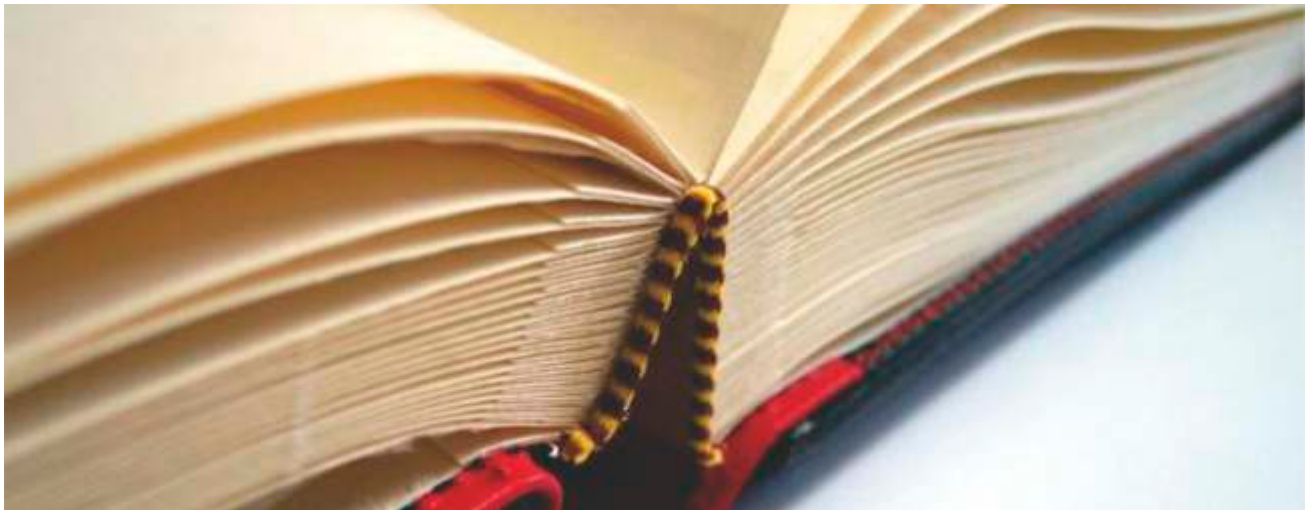
Yeni yasa yani HMK bu sistemi kaldırdığını hissettiren maddelerle düzenleme yapmıştır. Örneğin eski yasadaki "tahkikat hâkimi" "mahkemenin idare ve zabıt işleri REİSE AİTTİR" (HUMK 150,213,214 v.s) gibi deyimler kaldırılmış bunların yerine "hâkim" mahkeme gibi terimler kullanılmıştır. Ancak istisnai olarak "toplular mahkemeler" oluşumuna göre özel hükümler koymuştur. Örneğin HMK 185/1,2 gibi.

Ses ve görüntü nakledilmesiyle duruşma yapılması:

Yeni yasayla koşulları maddede yazılı biçimde ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla duruşma yapılması olanağı getirilmiştir.(HMK madde 148)

Doğrudan sorgu ve çapraz sorgu sistemi getirilmiştir:

Yeni yasa yine çok önemli bir yenilik daha getirmiştir. **HUMK'da yasaklanan tarafların tanıklara, bilirkişiler vs. doğrudan soru sorma usulü yeni yasanın 152. Maddesinde çağdaş bir imkân olarak düzenlenmiştir.** Bu maddeye göre: duruşmaya katılan taraf **VEKİLLERİ TANIKLARA, BİLİRKİŞİLERE VE DURUŞMAYA ÇAĞIRILAN DİĞER KİŞİLERE DURUŞMA DİSİPLİNİNE UYGUN OLARAK DOĞRUDAN SORU YÖNELTEBİLİRLER.** Böylelikle HUMK 268. Maddede yasaklanan bu

yöntem yeni yasada kanun hükmü haline gelmiştir. Avukatlara hayırlı olsun demek istiyorum. CMK'da daha önce verilen bu imkânın hukuk yargılanmasında da bir hak haline getirilmesi "adil yargılamanın" önünü açmıştır. Ayrıca bu hüküm ile avukatlara bilgilerini "know-how"larını (bilgi-deneyim birikimi) gösterme olanağı açılmıştır.

Kayıt ve Yayın Yasağı :

HMK 153. Madde ile duruşmanın fotoğraf dahil hiçbir şekilde ses ve görüntü kaydının yapılamayacağını hükme bağlayarak kanımca "ANTİ DEMOKRATİK" bir hüküm getirmiştir. Bu yasağı doğru bulmadığımı söylemek istiyorum.

Bilirkişilik Kurumu Resmileşmiştir :

HMK 268. Maddesiyle bilirkişilik, kamulaştırma davalarına benzer biçimde resmi bir statüye dönüştürülmüştür. Kanımca bu madde hükmü de tartışılmalıdır. Mahkemeler bundan sonra ancak daha önceden düzenlenecek listelerde yer alan kişilerden bilirkişi seçebilecekler. Bu hükmün ne kadar isabetli olup olmadığı literatürde ve sempozyumlarda herhalde tartışılacaktır.

Ancak bilirkişilerin **HUKUKİ DEĞERLENDİRMELERDE BULUNAMAYACAĞI** hükmünün HMK 279/4 de düzenlenmiş olması doğru bir adımdır kanısındayım. Bu şekilde bilirkişilerin hâkimleri yönlendirme ukalalıklarına açık ve net biçimde son verilmiş olmaktadır. Yargıçlarımızda bundan sonra bilirkişilerin önerisine göre değil kendi hukuk formasyonuna göre karar vereceklerdir demektir.

Uzman Görüşü:

HMK 293. Maddeyle, daha önce HUMK'da olmayan yeni bir sistem getirilmiştir. Buna göre taraflar, dava konusu olayla ilgili olarak uzmanından bilimsel mütahala alabileceklerdir.

İhtiyati tedbir ve ihtiyati hacizlere üst Mahkemede itiraz imkânı:

HMK 341. Maddeyle ilk derece mahkemelerinden verilen ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinin kabul veya reddi halinde aynı mahkemenin vereceği kararlara karşı **İSTİNAF MAHKEMELERİNE** itiraz hakkı tanınmıştır.

Hükmün tefhiminde ayağa kalkma zorunluluğu

getirilmiştir:

Eski yasada yani HUMK'da bulunmayan, zorunlu olmadığı halde bir gelenek olarak devam ettirilen karar açıklanmasında ayağa kalkma artık yeni yasada, HMK 294/5,6 maddeleri ile zorunlu hale getirilmiştir.

Yemin İçeriği ve Biçimi Değiştirilmiştir:

HUMK'daki yeminin pek tatmin edici olmadığı, yemin edenler üzerinde tinsel bir etki bırakmadığı yıllardır hukuk çevrelerinde tartışılmaktaydı. BU nedenle de yemin edenlerin pek de inandırıcı olmayan beyanlarının ruhsal yaptırımsızlığa bağlı olduğu bu tartışmaların ana konusu olmaktadır. Yeni yasa yani HMK 258. Madde yeminin içeriğini genişletmiş ve bu içeriğe yeni değerler ekleyerek yemini eden üzerinde etkinin artmasını amaçlamıştır. Kanımca bu da doğru olmuştur. Özellikle ".... **NAMUSUNUZ, ŞEREFİNİZ VE KUTSAL SAYDIĞINIZ BÜTÜN İNANÇ VE DEĞERLER ÜZERİNE YEMİN EDİYORMUSUNUZ**" şeklindeki ekleme isabetli olmuştur. Belki yalan söylemeyi biraz engelleyebilir.

Diğer yandan HMK 258/1. Maddesi yani Yeni Usul Yasası yeminin tanığın dinlenmesinden önce edileceğini söyleyerek, CMK 55. Maddeye paralel bir hüküm getirmiştir.

İlamların harçsız alınma olanağı yeni usul yasasına da girmiştir:

Harçlar kanununda yapılan değişiklikle harç ödemedi ilam alma hakkı HMK 302. Maddeye de alınarak bu konu artık kesin bir hak haline gelmiş bulunmaktadır.

Derginin sayfalarının daha fazlasına elverişli olmadığını düşünerek bu değerlendirmemde birçok konuyu inceleme dışı bıraktım. Yalnızca çarpıcı ve radikal görünen ya da eski yasada bulunmayan hususlara değinerek, yasanın bazı bölümlerini atlayarak bu yazıyı hazırladım. Geniş bir irdelemenin bir sempozyumun konusu olacağı düşüncesindeyim.

Yeni usul yasasının yani HUKUK MUHAKE-MELERİ KANUNUNUN yargı dünyamızda adil yargılanmaya katkıda bulunmasını diliyorum.

Av. E. Şansal DİKMEN

sosyal etkinlikler

Prof. Dr. Feridun Yenisey
Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Mooren Kararından Müdafiin Dosyası İnceleme Hakkının Tutuklama Kararı ile İlişkisi Konusunda Almamız Gereken Dersler (Mooren - Almanya 09.07.2009)

Giriş

Ülkemizde tutuklama kararı verilmesinde ve genellikle de tutuklama ile ilgili uygulamalarda hukuki hatalar yapıldığına ilişkin yaygın bir kanaat oluşmuştur.

Sistem içinde yapılagelen hukuka aykırı uygulamaların başında; tutuklama kararının gerekçeli olarak yazılmaması, kuvvetli suç şüphesini ve kaçma, delil karartma şüphelerini ortaya koyan olguların kararda tartışılmaması, özellikle örgüt suçları ile terör suçlarında müdafiin dosyası incelemesinin kategorik olarak tamamen engellenmesi ve ilk tutuklama kararının verilmesi ile, iddianamenin düzenlenmesi veya ilk tutuklama kararı ile hüküm tarihi arasında uzun zaman aralığı bulunması gibi hususlar gelmektedir.

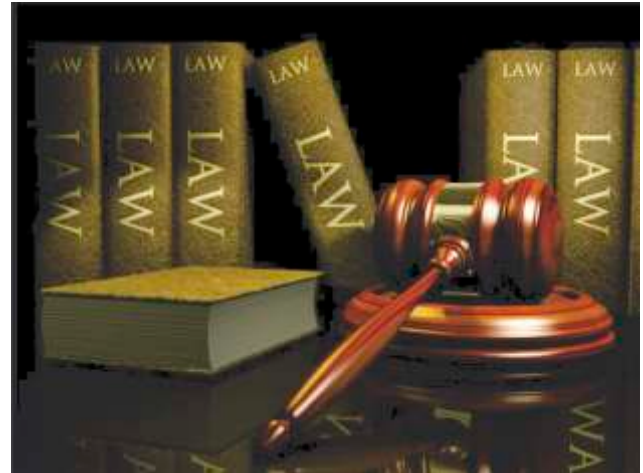
Ceza Adalet Sistemi içindeki bu yerleşik hukuk uygulamalarının Ceza Muhakemesi Hukukunun temel ilkeleri ile uyumlu olmadığı izlenimi ortaya çıktığından, aşağıda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Federal Almanya aleyhine verdiği 9 Temmuz 2009 tarihli Mooren kararında yer alan bazı ilkeler açıklanacak ve Türk uygulamacılarının göz önünde tutmaları gereken noktalar vurgulanacaktır.

I - Olay

Burghard Theodor Mooren 25 Temmuz 2002 tarihinde, 1999 ile 2002 yılları arasında, farklı

zamanlarda yirmi kez vergi kaçırıldığı suçlaması ile yakalanmış ve aynı gün tutuklanmıştır. Soruşturma evresinde susma hakkını kullanan şüpheli, 7 Kasım 2002 tarihinde 40.000 Euro güvence yatırarak serbest bırakılmış, duruşmada suçlarını ikrar etmiştir. Mahkeme diğer delillere de dayanarak, sanığı 9 Mart 2005 tarihinde 8 ayı vergi kaçakçılığı suçu nedeni ile, 1 yıl 8 ay hapis cezasına mahkum ederek, cezasını ertelemiştir.

Soruşturma evresinde Mönchengladbach sulh ceza mahkemesi 25.7.2002 tarihinde ilk tutuklama kararını vermiştir. Tutuklama kararında; şüphelinin evinde yakalama sonrası yapılan aramada elde edilen vergi kayıtlarının tam olmaması, eksik bazı belgeler de bulunması, hakim tarafından delil karartma şüphesi olarak değerlendirilmiştir (§ 12).

Tutuklama kararı verilmeden önce müdafî dinlenmiştir.

Müdafî 8 Ağustos 2002 tarihinde tutuklama kararına itiraz etmiş, 16 Ağustosta yazılı istemde bulunmuş ve 19 Ağustos 2001 tarihinde de itirazının gerekçelerini yazılı olarak sunmuş ve tutuklama kararının verilmesine dayanak teşkil eden delillerin, özellikle de kuvvetli suç şüphesinin dayanağı olan belgelerin kendisine verilmesini talep etmiştir. Ancak, müdafîin dosyadaki belgeleri kapsamlı bir şekilde inceleme istemi red edilmiştir.

Müdafî şüphelinin adli kontrol altına alınarak, bazı yükümlülükler altında serbest bırakılmasını talep etmişse de, bu istem de, şüphelinin gerçek adresini bildirmemiş olması nedeni ile, red edilmiştir (§ 16).

İtirazı inceleyen makam, dosya üzerinden değerlendirme yaparak, 27 Ağustos 2002 tarihli yazı ile, delil karartma tehlikesi devam ettiği için, tutukluluk durumunun devam etmesine karar verildiğini bildirmiş; müdafîin dosyayı kapsamlı bir şekilde inceleme istemi konusunda da, esasa bakan merciin müdafîi sözlü olarak bilgilendirebileceğine karar vermiştir (§ 17).

İtirazı inceleyen makam, 9 Eylül 2002 tarihinde Başsavcılık makamının temsilcisi olan savcuyu dinlemiş vekuvvetli suç şüphesinin varlığı ve yabancı ülkelerle ilişkilerinin bulunmasının kaçma şüphesini doğurduğu gerekçeleri ile, suçun cezasının ağırlığını da dikkate alarak, itirazı red etmiş (§ 19) ve soruşturma evresinde müdafîin dosyayı kısıtlama

olmadan incelemesinin mümkün olmadığına karar vermiştir (§ 20). Karar 19 Eylül 2002 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Neticede müdafîi, kısıtlama olmadan dosyayı inceleme hakkına, 20 Kasım 2002 tarihinde, tutuklama kararı verilmesinden yaklaşık 4 ay sonrakavuşmuştur (§ 40).

II - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yaptığı Değerlendirmeler

Sözleşmenin 5/4 maddesi, yakalanarak veya tutuklanarak özgürlüğü kısıtlanan bireylere, bunun hukuka uygun olup olmadığının bir mahkeme tarafından hızlı bir şekilde (speedily) incelenmesini ve eğer özgürlük kısıtlaması hukuka aykırı ise, serbest bırakılmasını talep etme hakkı vermiştir.

Bu yargısal incelemenin tarafların hazır bulunduğu bir oturumda yüze karşı yapılması (proceedings conducted before a court examining an appeal against detention must be adversial) ve taraflar arasında silahlarda eşitliğin (equality of arms) sağlanmış olması gerekir. Mahkemenin Schöps v. Germany § 44, Lietzow v. Germany §44, Garcia Alva v. Germany § 39 ve Svipsta v. Latvia § 129 kararları da aynı yöndedir.

Eğer müdafîin şüphelinin dosyasını inceleme hakkı, tutuklama kararının hukuka aykırı olduğunu etkin bir şekilde savunabilmesini sağlayacak ölçüde tanınmamış ise, müdafîin silahlarda eşitlik hakkı ihlal edilmiş olur. Mahkemenin Lamy v. Belgium §29,

Nikolova v. Bulgaria § 58, *Schöps v. Germany* § 44, *Shishkov v. Bulgaria* § 77 ve *Svipsta v. Latvia* § 129 kararları da aynı yöndedir (*Mooren v. Germany* § 124).

Tutuklama kararına itirazın incelendiği aşamada müdafinin dosyayı incelemesine, tutuklama nedenlerine karşı şüpheliyi savunabilecek ölçüde geniş bir şekilde izin verilmemişse ve tarafların hazır bulunduğu aleni bir muhakeme yapılmamış olursa, silahlarda eşitlik sağlanmadığı için, Sözleşmenin 5/4 maddesinde öngörülmüş olan denetim yapılmamış olur ve Sözleşme ihlal edilmiş olur (§ 125).

Sözleşmenin 5/4 maddesinde tutuklama kararına itiraz açısından belirtilen *hızlı yargılanma* kavramı değerlendirilirken, muhakemenin değişik evrelerinde yapılan işlemlerin bütünü nazara alınmalıdır (*Navarra v. France* § 28). Hızlı yargılama kavramı açısından somut davadaki durumlara da bakılmalı (*Rehbock v. Slovenia* § 84, *G.B. v. Switzerland* § 34-39, *M.B. v. Switzerland* § 38-43) ve davanın karmaşık olup olmadığı, tarafların tutumu gibi hususlar da dikkate alınmalıdır (*Mooren v. Germany* § 107).

Ancak, eğer itirazı inceleyecek olan makam önünde, kararını vermesi için 2 ay 7 gün herhangi bir işlem yapılmaksızın, hareketsiz olarak beklenmişse, Sözleşmenin 5/4 maddesindeki *hızlı yargılama kuralı ihlal edilmiş olur* (§ 103 ve 107).

III - Türk Uygulaması Açısından Alınması Gereken Dersler

1) *Tutuklama kararının gerekçesinde kuvvetli suç işleme şüphesinin dayanağı olan olgular gösterilmelidir. C. savcısının, mutlaka gerekçeli olması gereken tutuklama isteminde (CMK 101/1), kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olgu (CMK 100/1) ile, şüphelinin kaçma, saklanma veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguları (CMK 100/2-a) göstermesi gerekir.*

Katalog suçlarda (CMK 100/3) ilk tutuklama kararı verilirken, *tutuklama nedeni bulunduğu kanuni bir karine şeklinde kabul edilmişse de, tutukluluk durumunun uzatılması kararı verilirken, artık somut olgulara dayanan kaçma veya delil karartma şüphesinin kararda ortaya konması ve gerekçelendirilmesi gerekir (Shishkov - Bulgaristan § 77).*

İlk tutuklama kararı verilirken, *maddi olgu*

gösterilmemesi hukuka aykırıdır. Tutuklama kararını yoklukla malül kılmaz. İtiraz üzerine tutuklama kararını inceleyen makam, bu hukuka aykırılığı tutuklama kararını ıslah ederek gidermelidir. Somut olgu göstermeme şeklindeki hukuka aykırılık, iç hukukta itiraz yolu ile de giderilmediği takdirde, Sözleşmenin 5 inci maddesine aykırılık oluşur.

2) *Şüphelinin tutuklanması isteniyorsa veya tutukluluk durumunun devamı konusunda bir karar verilecekse, "kararın dayanağını oluşturacak olgular açısından" müdafinin dosyayı inceleme hakkı kısıtlanamaz. Müdafinin dosyayı inceleme hakkı hukuka aykırı bir şekilde kısıtlanmışsa, tutukluluk durumunun uzatılması kararı açısından müdafinin savunma hazırlaması engellenmiş ve C. savcısı ile müdafinin arasındaki "silahlarda eşitlik" bozulmuş olur. Silahlardaki eşitsizlik, hakim tarafından verilen tutukluluk kararını hukuka aykırı hale getireceği için, şüphelinin özgürlüğünün kısıtlanması, Sözleşmenin 5 inci maddesine aykırıdır.*

3) *Tutuklama kararı gibi, tutukluluk durumunun devamı hakkında verilen karar da, "tutuklunun yüzüne karşı yapılan bir oturumda" verilmelidir. Soruşturma evresinde CMK 108/1 tarafından öngörülen "tutukluluk incelemesi", vicahi olarak yapılmaz veya ilk verilen tutuklama kararında müdafinin gösterilmemiş olan dosyadaki belgeler, oturum öncesinde incelemeye açılmazsa, bu inceleme etkin bir başvuru yolu olarak değerlendirilmeyeceği için, Sözleşmenin 5/4 maddesinde belirtilen "hürriyeti tahdidin kanuna uygunluğu konusunda kısa bir zamanda" karar verilmiş sayılmaz ve bu madde ihlal edilmiş olur.*

haber

haber

haber

bizden

BİZDEN HABERLER

Sayın Valimiz Dursun Ali Şahin Baromuzu Ziyaret Etti.

Sayın Valimiz Dursun Ali ŞAHİN 04 Nisan 2011 Pazartesi günü Baromuzu ziyaret etti.

Giresun Valisi Dursun Ali Şahin Baro Başkanımız Av. Gültekin UZUNALIOĞLU ve Yönetim Kurulumuzun çalışmalarında başarılar diledi. Görüş alış verişinde geçen ziyaret karşılıklı başarı dilekleriyle sonlandı.

bizden

bizden

bizden

bizden

bizden

bizden

basından

basından

basından

**YÜKSEK
MAHKEME
KARARLARI**

yüksek mahkeme kararları

yüksek mahkeme kararları

yüksek mahkeme kararları

yüksek mahkeme kararları

mevzuat günlüğü

mevzuat günlüğü

mevzuat günlüğü

RUHSAT ALANLAR

Av. Hamdi Ustaoglu

